

Atbildes uz valsts budžeta iestāžu uzdotajiem jautājumiem 17.12.2020. seminārā "Kas jāzina budžeta iestādēm, sagatavojot 2020. gada pārskatu"

Jautājums: Mūsu iestādē vienā filiālē ir noteikta karantīna un izskatās, ka tā netiks atcelta līdz 31.01. inventarizācija šobrīd ir apturēta. Ko darīt, ja karantīna netiks pārtraukta? foto 30000 lietām diemžēl nav iespējami un darbinieki atsakās doties telpās pie Covid slimajiem. Ko Jūs ieteiksiet?

Finanšu ministrijas atbilde: Iesakām izmantot MK 585 noteikumos 59.¹ punktu un veikt inventarizāciju, kad tas iespējams.

Jautājums: 2019.gadā radās domstarpības par konta 5424 "Uzkrātās saistības norēķiniem ar piegādātājiem un darbuzņēmējiem", jo mulsina MK 87 noteikumu konta apraksta piemērs "(piemēram, saistības par saņemtajām precēm un pakalpojumiem, par finanšu un operatīvo nomu un maksājumiem, kuri atlikti ilgāk nekā 12 mēnešus)". Jautājums: Vai kontā 5424 jāuzskaita rēķini, kuri izrakstīti, piem., janvārī par decembra mēn. pakalpojumiem?

Valsts kases Pārskatu departamenta atbilde: 5424 kontā uzskaita tādus izdevumus, kuri saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem vai citiem attaisnojuma dokumentiem attiecas uz pārskata periodu, bet attiecībā uz kuriem nav pienācis norēķinu attaisnojuma dokumenta iesniegšanas termiņš, un par kuriem ir skaidri zināmas īstermiņa saistību summas. Piemēram, saņemts rēķins janvārī par decembra pakalpojumiem.

Jautājums: tie ir *euro* 1.2.CITA veidlapā vai cita mērvienība?

Valsts kases Pārskatu departamenta atbilde: Informāciju uzrāda *euro* atbilstoši 1.2. CITA struktūrai.

Jautājums: Vai jānodala telpa no īpašuma, kuru iznomājam ne budžeta iestādei?

Valsts kases Pārskatu departamenta atbilde: Izvērtējot aktīva klasifikāciju pamatlīdzekļu vai ieguldījuma īpašumu sastāvā, vērtē visu aktīvu kopā, nedalot pa sastāvdaļām. Ja kādu daļu no ēkas izmanto funkcijām, tad aktīvu klasificē par pamatlīdzekli. Ja ēku pilnībā izmanto ar funkcijām nesaistītiem mērķiem, kā arī neiznomā citām budžeta iestādēm, tad aktīvu klasificē ieguldījuma īpašumu sastāvā.

Jautājums: Saņēmām pieprasījumu no Valsts kases skaidrot, kāpēc 2019.gadā bibliotēkas fondus naudas plūsmā pielietojot EKK 5233 ar citām budžeta iestādēm, t.sk., pašvaldībām. Un, ka atbilstoši MK Nr.1031 teikts, ka 5000 kodus piemēro, iegādājoties ilgt.ieguld., atzīstot izdevumus pēc uzkrāšanas principa, ilgterm. ieguldījumiem aprēķinot amortizāciju un nolietojumu, aktīvu vērtības samazinājumu, izslēdzot tos no uzskaites, kā arī nodošanas gadījumā u.c. gadījumos. Jautājums: Iestāde kura pārdod grāmatas, pārdod nevis bibliotēkas fondus, bet pašu izdotās grāmatas, kas uzskaitītas krājumos, un nauda tiek grāmatota ieņēmumos. Kāpēc ir pacēlies šis jautājums? Un kā tad pareizi jāgrāmato šādi darījumi?

Valsts kases Pārskatu departamenta atbilde: Bibliotēkas fondi ir likumā noteiktajā kārtībā reģistrētas grāmatas (tai skaitā mācību grāmatas), kas veido bibliotēku krājumus. Ja iestāde izdod šādas grāmatas un tālāk tās pārdod lietotājiem, tad šādu darījumu klasificē EKK 2300 un uzskaita krājumu sastāvā.

Jautājums: Vai veidlapā "1.2. Cita informācija" ir jānorāda zemes un būves kadastrālā vērtība par tām zemēm, kas ir iestādes bilancē, vai tikai par tām, kas saņemtas bezatlīdzībā.?

Valsts kases Pārskatu departamenta atbilde: Piezīmē "1.2.Cita" norāda informāciju par visu iestādē uzskaitīto zemi, kas ir uzskaitīta kadastrālajā vērtībā, tai skaitā bez atlīdzības saņemto no citām budžeta iestādēm.

Jautājums: Ja tomēr nav iespējas iegūt informāciju (attaisnojuma dokumentus par bez atlīdzības saņemto zemi), vai zeme tika ņemta uzskaitē pēc kadastrālas vērtības vai iegādes vērtības, kā rīkoties iestādei?

Valsts kases Pārskatu departamenta atbilde: Ja zeme iepriekšējos gados ir saņemta bez atlīdzības no citas budžeta iestādes un nav iespējams noskaidrot, kādā vērtībā tā ir sākotnēji novērtēta, tad zemes vērtības aktualizāciju neveic.

Jautājums: Vai pareizi izpratu, ja pārskatā ietverta operatīvā kapitālsabiedrību gada pārskatu informācija, tad saņemot faktisko gada pārskatu ir jāveic pārskata salīdzināšana ar iesniegto operatīvo pārskatu? Un, ja ir būtiskas izmaiņas, tad gada vidū jāprecizē savi finanšu dati par finanšu ieguldījumiem? Ja tā, tad kas ir būtiskas izmaiņas?

Valsts kases Pārskatu departamenta atbilde: Ja pēc iestādes pārskata iesniegšanas saņem apstiprinātu (auditētu) kapitālsabiedrības pārskatu, tad iestāde izvērtē MK 344 noteikumu 75.punktā noteikto par būtiskiem notikumiem pēc bilances datuma.

Ja notikums (finanšu ieguldījuma novērtējuma izmaiņas saskaņā ar pašu kapitāla metodi) ir būtisks, tad sniedz informāciju konsolidējošai iestādei vai Valsts kasei. Datus budžeta iestādes grāmatvedības uzskaitē koriģē pārskata gadā, kad saņemta kapitālsabiedrības aktuālā informācija.

Būtiskumu koriģējošiem notikumiem - izmaiņām finanšu ieguldījuma uzskaites vērtībā - nosaka atbilstoši Valsts kases tīmekļvietnē publicētajam būtiskumam koriģējošiem un nekoriģējošiem darījumiem.

Jautājums: Ja ir pastāvīga dalība starptautiskajās organizācijās, tad pārskatā uzrāda datus tikai par pārskata periodu, proti, iespējamās saistībās nav jāuzrāda vēl n-tie gadi uz priekšu, kas zināms, ka tiks maksāti līdzvērtīgi iepriekšējiem, jo dalība ir pastāvīga?

Valsts kases Pārskatu departamenta atbilde: Kārtējās iemaksas par nākamajiem gadiem nav jāuzrāda, bet jānorāda informācija par notikumiem pārskata gadā. Iespējamās saistības iekļauj gada pārskatā, ja ir paredzamas izmaiņas līguma izpildē, kur būs nepieciešami finanšu resursi.

Jautājums: Vai starptautiskās iemaksas piemēram par 2021.gadu, kas veiktas š.g. decembrī būtu jāuzskaita kā nākamo periodu izdevumi?

Valsts kases Pārskatu departamenta atbilde: Nākamo periodu izdevumi ir maksājumi, kas veikti pirms bilances datuma, bet attiecas uz nākamajiem pārskata periodiem. Dotajā gadījumā, ja maksājums par 2021.gadu ir veikts 2020.gada decembrī, to uzskaita 2020.gada nākamo periodu izdevumu sastāvā.

Jautājums: Kā iestāde, kura neizmaksā izdienas pensijas, aprēķina 2020.gada pārskata gadā izmaksājamo summu?

Valsts kases Pārskatu departamenta atbilde: Rokasgrāmatas piemērā par izdienas pensiju uzskaiti ir sniegts procentu aprēķina piemērs. Ja uzkrājumu aprēķinā 2019.gadam bija ietverta aplēse par 2020.gadā izmaksājamo izdienas pensiju, tad šo summu atskaita no uzkrājumu kopsummas 2019.gada beigās un rezultātu reizina ar 2019.gada diskonta likmi, lai aprēķinātu uzkrājumu izmaiņas diskontēšanas rezultātā.

Jautājums: Kas notiek ar pirms 2020 gada iegādātajiem pamatlīdzekļiem, kuru vērtība ir zem 500 *euro*. Paliek pamatlīdzekļos vai jāpārgrāmato uz inventāru?

Valsts kases Pārskatu departamenta atbilde: Pamatlīdzekļus, kas klasificēti atbilstoši sākotnējās atzīšanas laikā spēkā esošām normatīvo aktu prasībām, nav jāpārklasificē, izņemot, ja tas īpaši noteikts normatīvos aktos.

Jautājums: Jāskaidro, ja posteņa izmaiņas pārsniedz vai ir vienādas ar 10% un norādīto būtiskuma līmeni EUR. Ja pareizi saprotu, tad "un" nozīmē, ka abiem kritērijiem jāizpildās vienlaicīgi?

Valsts kases Pārskatu departamenta atbilde: Izmaiņas uzskaita par būtiskām un sniedz skaidrojumu, ja izpildās abi kritēriji vienlaicīgi: posteņa izmaiņas *euro* vērtībā un procentos.

Jautājums: par 48., 49. un 50.slaidu: Vai šī informācija būtu jāskaidro, jo neizpildās abi kritēriji vienlaicīgi (būtiskums EUR un 10%). Valsts kases tīmekļvietnē publicētā informācija nosaka, ka ir jāskaidro, ja posteņa izmaiņas pārsniedz vai ir vienādas ar 10% un norādīto būtiskuma līmeni EUR (ja pareizi saprotu, tad "un" nozīmē, ka abiem kritērijiem jāizpildās vienlaicīgi).

Valsts kases Pārskatu departamenta atbilde: Izmaiņas uzskaita par būtiskām un sniedz skaidrojumu, ja izpildās abi kritēriji vienlaicīgi. Bilancē skaidro izmaiņas, kas atbilst būtiskumam un lielākas par 10%, FD un ND skaidro izmaiņas, kas atbilst iestādes būtiskumam un ir lielākas par 110% vai mazākas par 90%.

Jautājums: Ja ES fondu uzskaitē darījumi, kas pārsniedz 1 milj., ir ļoti daudz - arī jāskaidro katrs darījums?

Valsts kases Pārskatu departamenta atbilde: Vispirms ir jāvērtē, vai darījums nav iekļauts skaidrojumā par būtiskiem darījumiem. Ja nav iekļauts, tad uzrāda pie 1.milj *euro* darījumiem un sniedz skaidrojumu, grupējot pa vienveidīgiem darījumiem.

Jautājums: Līdzdalību, kas ir mazāka par 20%, uzskaita kā finanšu instrumentu un novērtē patiesajā vērtībā, izmantojot vienu 3 metodēm. Ja nav informācijas, lai veiktu novērtējumu pēc pirmajām 2 metodēm, tā patieso vērtību nosaka, pamatojoties uz vērtību, kas aprēķināta, izmantojot vispāratzītas un piemērotas novērtēšanas metodes. Lūdzu precizēt šīs metodes nosaukumus un to praktisko piemērošanu.

Valsts kases Pārskatu departamenta atbilde: Finanšu ieguldījuma atgūstamās (patiesās) vērtības noteikšanai var izmantot MK noteikumu Nr.87 126. punktā minēto pakalpojuma vienību metodi vai 167.2.apakšpunktā minēto nākotnes neto naudas plūsmu pašreizējo vērtību. Šīs metodes piemērošanas apraksts ir sniegts Rokasgrāmatā sadaļā "Līdzdalības radniecīgajās un asociētajās kapitālsabiedrībās uzskaitē" 10.7.piemērā un Valsts kases tīmekļvietnē ir pieejams kalkulators "Līdzdalības lietošanas vērtības noteikšanai".

Jautājums: Vai ir iestrādāta sakarību pārbaude, ka aizpildot veidlapu norāda, kuras konkrētās piezīmes jāaizpilda?

Valsts kases Pārskatu departamenta atbilde: Sakarību pārbaudes ir iestrādātas, bet tās parādās tikai tajā gadījumā, ja šīs veidlapas ir atvērtas. Sakarībās nav norādīts, kuras piezīmes ir jāaizpilda, jo var būt dažādas situācijas.

Jautājums: Vai uz lietošanā nodotiem un tālāk citām personām iznomātiem aktīviem attiecināms termins operatīvā noma, ja aktīva lietošanas līgumos atļauta iznomāšana citai personai?

Valsts kases Pārskatu departamenta atbilde: MK noteikumos Nr.87 302.punkts nosaka, ka nomu klasificē kā operatīvo nomu, ja tā pēc būtības nenodod nomniekam visus īpašuma tiesībām raksturīgos riskus un atbildības. Taču klasificējot nomu kā operatīvo nomu vajadzētu pārlicināties, ka darījuma rezultātā ir iegūtas tiesības **lietot konkrētu** aktīvu noteiktu laika periodu. Ja nav nodalīts konkrēts aktīvs, tad darījums nav klasificējams kā operatīvā noma.

Jautājums: Kādi ieteikumi veikt salīdzināšanos ar debitoriem - dienesta viesnīcas audzēkņiem 400 personu apmērā ārkārtas situācijas apmēros?

Finanšu ministrijas atbilde: Likums Par grāmatvedību (11.pants) uzliek pienākumu salīdzināt uzņēmuma un debitoru prasījuma summas, katra pārskata beigās. Likums nenosaka veidu kā to veikt. Arī MK 585 nav nekas atrunāts, līdz ar to tas paliek katra uzņēmuma ziņā kādā tiek komunicēts ar dienesta viesnīcu audzēkņiem – pieļauju, ka ir visu audzēkņu e-pasti uz kuriem var nosūtīt informāciju, jo rēķinus par viesnīcu noteikti arī noteikti sūta e-pastā nevis papīra veidā. Lūdzu izvērtēt līdz šim esošo praksi- salīdzināšanās kārtību kādā tika veikti uzņēmuma un debitoru prasījuma summas.

Jautājums: Vai decembrī iegādātie krājumi, kas nav izsniegti lietošanā, arī ir jāpārvērtē?

Valsts kases Pārskatu departamenta atbilde: Visi krājumu atlikumi pārskata gada beigās jānovērtē atbilstoši zemākajai no uzskaites vērtības vai pašreizējām aizstāšanas izmaksām, neto pārdošanas vērtības vai atgūstamās vērtības ko nosaka atbilstoši krājumu izmantošanas mērķim.

Jautājumus par uzskaiti un pārskatu sagatavošanu var sūtīt: parskati@kase.gov.lv